

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

5 juni 2000

VOORSTEL VOOR EEN RICHTLIJN

van het Europees Parlement en de
Raad betreffende de onderlinge aanpassing
van de wettelijke en bestuursrechtelijke
bepalingen van de lidstaten inzake de
productie, de presentatie en
de verkoop van tabaksproducten (*)

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE VOLKSGEZONDHEID, HET LEEFMILIEU
EN DE MAATSCHAPPELIJKE HERNIEUWING
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Anne BARZIN**

INHOUDSOPGAVE

I. Procedure	3
II. Bespreking	3

Voorgaande documenten :

Doc 50 **001/** :
001 : Wetsontwerp.
002 tot 007 : Amendementen.

(*) TOEPASSING VAN ARTIKEL 99bis VAN HET REGLEMENT.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

5 juin 2000

PROPOSITION DE DIRECTIVE

du Parlement européen et du Conseil relative
au rapprochement des dispositions
législatives, réglementaires et administratives
des États membres en matière de fabrication,
de présentation et de vente des produits
du tabac (*)

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA SANTÉ PUBLIQUE, DE L'ENVIRONNEMENT
ET DU RENOUVEAU DE LA SOCIÉTÉ
PAR
MME **Anne BARZIN**

SOMMAIRE

I. Procédure	3
II. Discussion	3

Documents précédents :

Doc 50 **001/** :
001 : Projet de loi.
002 à 007 : Amendements.

(*) APPLICATION DE L'ARTICLE 99bis DU RÈGLEMENT

Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag/

Composition de la commission à la date du dépôt du rapport :

Voorzitter / Président : Yolande Avontroodt

A. — Vaste leden / Membres titulaires

VLD	Filip Anthuenis, Yolande Avontroodt, Maggie De Block.
CVP	Hubert Brouns, Luc Goutry, Joke Schauvliege.
Agalev-Ecolo	Anne-Mie Descheemaeker, Michèle Gilkinet.
PS	Colette Burgeon, Yvan Mayeur.
PRLFDF	Robert Denis, Philippe Seghin.
Vlaams Blok	Koen Bultinck, Guy D'haeseleer.
SP	Magda De Meyer.
PSC	Luc Paque.
VU-ID	Els Van Weert.

B. — Plaatsvervangers / Membres suppléants

Hugo Philtjens, Bart Somers, Jef Valkeniers, Kathleen van der Hooft.
 Simonne Creyf, Greta D'Hondt, Dirk Pieters, Jo Vandeurzen.
 Martine Dardenne, Simonne Leen, Joos Wauters.
 Jean-Marc Délizée, André Frédéric, Maggy Yerna.
 Daniel Baquelaine, Anne Barzin, Olivier Chastel.
 Gerolf Annemans, Hagen Goyvaerts, John Spinnewyn.
 Dalila Douifi, Jan Peeters.
 André Smets, Jean-Jacques Viseur.
 Frieda Brepoels, Annemie Van de Casteele.

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 50 0000/000:	Parlementair document van de 50e zittingsperiode + het nummer en het volgnummer	DOC 50 0000/000 :	Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif
QRVA	: Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA	: Questions et Réponses écrites
HA	: Handelingen (Integraal Verslag)	HA	: Annales (Compte Rendu Intégral)
BV	: Beknopt Verslag	CRA	: Compte Rendu Analytique
PLEN	: Plenum	PLEN	: Séance plénière
COM	: Commissievergadering	COM	: Réunion de commission

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers		Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	
Bestellingen :		Commandes :	
Natieplein 2		Place de la Nation 2	
1008 Brussel		1008 Bruxelles	
Tel. : 02/ 549 81 60		Tél. : 02/ 549 81 60	
Fax : 02/549 82 74		Fax : 02/549 82 74	
www.deKamer.be		www.laChambre.be	
e-mail : alg.zaken@deKamer.be		e-mail : aff.generales@laChambre.be	

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit voorstel voor een richtlijn behandeld tijdens haar vergadering van 23 mei 2000.

I. — PROCEDURE

Uw rapporteur ontvouwt de krachtlijnen van de nieuwe procedure inzake Europese aangelegenheden.

Artikel 100 van het Reglement van de Kamer bepaalt dat het Adviescomité voor Europese Aangelegenheden tot taak heeft «alle aspecten van de Europese integratie te onderzoeken».

Artikel 99*bis* van het Reglement preciseert dat «elke vaste commissie eenmaal per maand op haar agenda een gedachtewisseling (inschrijft) over de haar aanbelangende Europese aangelegenheden die op de agenda staan van de EU-Raad van ministers of waarover deze Raad een beslissing heeft genomen, alsmede over de haar aanbelangende resoluties die door het Europees Parlement officieel aan de Kamer werden overgezonden».

Met het oog op een verbetering van de nadere toepassingsregels van artikel 99*bis*, heeft de Conferentie van voorzitters op 23 februari 2000 beslist in iedere vaste commissie een Europromotor aan te wijzen. De plenaire zitting van 30 maart 2000 heeft 10 Europromotoren aangewezen.

Die Europromotoren moeten er, conform artikel 99*bis* van het Reglement, op toezien dat de vaste commissies de aangelegenheden behandelen die door de diverse Europese Ministerraden worden aangesneden. Zij informeren het Adviescomité over de opvolging van de diverse stukken die aan iedere vaste commissie worden overgezonden. Om de zes maanden wordt een document gepubliceerd, met de lijst van alle overgezonden stukken en de gegevens over de parlementaire opvolging.

II. — BESPREKING

Mevrouw Michèle Gilkinet en mevrouw Anne-Marie Descheemaeker (Agalev-Ecolo), mevrouw Colette Burgeon (PS), mevrouw Maggie De Block (VLD) en mevrouw Magda De Meyer (SP), alsmede de heer Yvan Mayeur (PS), leggen aan de commissie de tekst voor van een voorstel van aanbeveling betreffende het ter tafel liggende voorstel voor een richtlijn.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné la présente proposition de directive au cours de sa réunion du 23 mai 2000.

I. — PROCÉDURE

Votre rapporteuse expose les grandes lignes de la nouvelle procédure en matière de questions européennes.

L'article 100 du Règlement de la Chambre stipule que le Comité d'avis chargé de questions européennes a pour mission d'examiner l'ensemble des aspects liés à la construction européenne (...).

L'article 99*bis* du Règlement précise que (...) chaque commission permanente inscrit à son ordre du jour une fois par mois un échange de vues consacré aux questions européennes qui la concernent et qui sont à l'ordre du jour du Conseil des ministres de l'UE ou ont fait l'objet d'une décision de ce Conseil, ainsi qu'aux résolutions qui la concernent et qui ont été transmises officiellement à la Chambre par le Parlement européen.

La Conférence des Présidents du 23 février 2000 a décidé, en vue d'améliorer les modalités d'application de l'article 99*bis*, de désigner un Euro-promoteur au sein de chaque commission permanente. La séance plénière du 30 mars 2000 a désigné 10 Euro-promoteurs.

Ces Euro-promoteurs sont chargés de veiller à ce que les commissions permanentes examinent les matières évoquées par les différents Conseils des ministres européens, conformément à l'article 99*bis* du Règlement. Ils informent le Comité d'avis du suivi qui a été donné aux différents documents transmis à chaque commission permanente. Un document sera publié tous les six mois contenant la liste de tous les documents transmis et les fiches relatives au suivi parlementaire.

II. — DISCUSSION

Mmes Michèle Gilkinet et Descheemaeker (Agalev-Ecolo), Mmes Colette Burgeon (PS), Maggie De Block (VLD), Magda De Meyer (SP) et M. Yvan Mayeur (PS) soumettent à la commission le texte d'une proposition de recommandation relative à la directive en discussion.

Mevrouw Michèle Gilkinet verklaart dat hoewel dat voorstel voor een richtlijn in de goede richting gaat, het niettemin geen rekening houdt met een vraagstuk dat bij verschillende partijen gevoelig ligt, met name dat van de additieven. Het aan de orde zijnde voorstel voor een richtlijn bevat daaromtrent immers geen enkele aanbeveling.

Zoals bekend zijn die additieven gevaarlijk want zij versterken de uitwerking van de nicotine op de hersenen. Zij behoren tot de nieuwe strategieën die de sigarettenfabrikanten hebben uitgedacht om marktaandeel te veroveren en aldus de pogingen te counteren die de overheid onderneemt om het tabaksgebruik te ontraden.

Die vaststellingen worden beschreven in een gezamenlijk rapport dat het *Imperial Cancer Research Fund*, een Britse stichting voor kankerbestrijding, de Londense vereniging ASH (*Action on Smoking and Health*) en de Staat Massachusetts hebben opgesteld aan de hand van het door de sigarettenfabrikanten zelf aangelegde archief.

Dit goed gedocumenteerde rapport handelt uitvoerig over de inspanningen die de tabaksindustrie sinds jaren doet om de verspreiding van de nicotine in de hersenen te versnellen, de uitwerking ervan op de zenuwcellen te vergroten en bijgevolg de verslaving van de roker te verergeren.

Uit dat rapport blijkt dat de additieven niet langer ongevaarlijk zijn.

- Het vermeldt met name dat voor de productie van de sigaretten in de Europese Unie meer dan 600 additieven kunnen worden aangewend. Die additieven worden in de eerste plaats getest op hun directe toxiciteit, met voorbijgang van de mogelijke gevolgen voor het rookgedrag op middellange en lange termijn (stimulering van de verslaving,...);

- De aromatische en zoetmakende additieven dienen om de sigaretten aantrekkelijker te maken voor zeer jeugdige rokers en verdoezelen de bitterheid van de sigarettenrook (cacao, suikers, menthol, anijs,...);

- De verbranding van de gesuikerde additieven induceert het verschijnen van aldehyden (mutagene embryotoxische en kankerverwekkende stoffen) die het effect van de nicotineverslaving versterken;

- Het intensief gebruikte additief cacao bevat theobromine, een stof die de bronchiën verwijdt, zodat de rook en de nicotine gemakkelijker door de luchtwegen worden gestuwd;

Mme Michèle Gilkinet déclare que si cette directive va dans le bon sens, elle ne tient cependant pas compte d'une problématique à laquelle plusieurs partis sont sensibles, à savoir les additifs.

En effet, la directive à l'examen n'établit aucune recommandation sur la question des additifs.

Or, il apparaît que les additifs sont dangereux car ils renforcent l'action de la nicotine sur le cerveau. Ils font partie des nouvelles stratégies développées par les cigarettiers pour gagner des parts de marché malgré les tentatives des pouvoirs publics pour décourager l'usage du tabac.

Ces constatations sont décrites dans un rapport conjoint réalisé par l'«*Imperial Cancer Research Fund*», fondation britannique de lutte contre le cancer, l'association londonienne ASH (*Action on Smoking and Health*) et par l'Etat du Massachusetts, sur base des archives des fabricants de cigarettes eux-mêmes.

Bien documenté, ce rapport expose les efforts entrepris depuis de nombreuses années par l'industrie du tabac pour accélérer la diffusion de la nicotine dans le cerveau, accroître son effet sur les cellules nerveuses et dès lors accroître la dépendance du fumeur.

Ce rapport révèle que les additifs ne sont plus anodins.

- Ainsi, il mentionne que dans l'Union européenne, plus de 600 additifs peuvent être utilisés dans la fabrication des cigarettes. Ces additifs sont avant tout examinés sous l'angle d'une toxicité directe. Ils ne font pas l'objet d'un examen tenant compte d'impacts potentiels sur le comportement tabagique à moyen et long terme (stimulation de la dépendance, ...);

- Les additifs sucrants et aromatiques sont utilisés pour rendre les cigarettes attractives aux plus jeunes et masquent l'âcreté de la fumée de cigarette (cacao, sucres, menthol, anis, ...);

- La combustion des additifs sucrés induit l'apparition d'aldéhydes (substances mutagènes embryotoxiques et cancérogènes) qui potentialisent l'effet de dépendance à la nicotine;

- Largement utilisé comme additif, le cacao contient de la théobromine dont l'effet broncho-dilatateur facilite le passage de la fumée et de la nicotine au travers des voies respiratoires;

– De ammoniakverbindingen verhogen de hoeveelheid vrije nicotine die beschikbaar is om de hersenen te bereiken;

– Het gebruik van fructosezuur en levulinaatnicotine vergroot het vermogen van de hersenen om de nicotine op te vangen;

– De zogenaamde «light»-filtersigaretten geven de consumenten de illusie dat zij zonder al te veel risico's sigaretten roken die weinig nicotine en teer bevatten. In werkelijkheid bevatten die sigaretten chemische mengsels van additieven die de cerebrale en pulmonaire fysiologie wijzigen en die de verslaving van de roker veroorzaken en in stand houden.

Die nieuwe vectoren bieden dus de mogelijkheid de verslaving te vergroten met minder nicotine. Daarom is het niet zeer nuttig de sigarettenfabrikanten ertoe te verplichten de hoeveelheid nicotine in elke sigaret te verlagen als er tegelijkertijd geen verbod op het gebruik van de additieven komt. Die maken een lichte sigaret even gevaarlijk als een zware en men bedriegt de consument als het tegengestelde wordt beweerd.

Het doel van het ingediende voorstel van aanbeveling is Europa ervan te overtuigen stelling te nemen tegen de additieven. De gezondheid moet op de eerste plaats komen. Het voorstel van aanbeveling vraagt aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu zich tegen de additieven in tabak te keren en daartoe alle middelen aan te wenden waarover zij beschikt, onder meer ter gelegenheid van de vergadering van de Europese ministers van Volksgezondheid eind juni 2000. De minister treedt op inzake tabak en zal het ongetwijfeld appreciëren dat de Kamer terzake duidelijk stelling neemt. Dat kan haar actie alleen versterken.

Mevrouw Gilkinet wijst erop dat België er in zijn strijd niet alleen voor staat. Ook in Groot-Brittannië en in Nederland gaan stemmen op tegen de additieven. In de Europese Unie sterven jaarlijks nagenoeg 500.000 mensen voortijdig als gevolg van een ziekte die te wijten is aan tabaksgebruik. Wij moeten alles in het werk stellen om dat aantal te doen dalen. Komaf maken met de additieven is daartoe een aangewezen middel.

De heer Hubert Brouns (CVP) verklaart dat hij het eens kan zijn met alle onderdelen van het voorstel van aanbeveling, maar hij stelt voor er twee punten aan toe te voegen.

– Les dérivés amoniaqués augmentent la quantité de nicotine libre et disponible pour atteindre le cerveau;

– L'utilisation d'acide lévulinique et de nicotine-lévulinate augmente l'affinité des récepteurs du cerveau à capter la nicotine.

– Les cigarettes à bout filtre dites «light», laissent croire aux consommateurs qu'ils fument avec peu de risque des cigarettes contenant peu de nicotine et de goudron. En réalité, ces cigarettes contiennent des cocktails chimiques d'additifs qui modifient la physiologie cérébrale et pulmonaire et qui induisent et entretiennent la dépendance du fumeur.

Ces nouveaux vecteurs permettent donc d'augmenter la dépendance avec moins de nicotine. C'est pourquoi il n'est pas très utile de contraindre les producteurs de cigarettes à réduire la quantité de nicotine présente dans chaque cigarette si, parallèlement, on n'interdit pas l'usage des additifs. Par ces additifs, une cigarette légère est aussi dangereuse qu'une cigarette forte et c'est tromper le consommateur que de lui faire croire le contraire.

Le but de la proposition de recommandation déposée est de convaincre l'Europe de prendre position contre les additifs. La santé doit être prioritaire.

La proposition de recommandation demande à la ministre de la Protection de la Consommation, de la Santé publique et de l'Environnement de s'opposer aux additifs dans le tabac par tous les moyens en sa possession et notamment lors de la réunion des ministres européens de la santé publique fin juin 2000. La ministre est active dans le domaine du tabac et appréciera certainement que la Chambre prenne clairement position sur la question. Son action ne peut en être que renforcée.

Mme Gilkinet signale que dans son combat, la Belgique n'est pas isolée. Des voix s'élèvent aussi contre les additifs en Grande-Bretagne et aux Pays-Bas. Au sein de l'Union européenne, quelque 500.000 personnes meurent prématurément chaque année d'une maladie induite par la consommation de tabac. Nous devons tout entreprendre pour réduire ce chiffre. Supprimer les additifs est un bon moyen pour y parvenir.

M. Hubert Brouns (CVP) déclare qu'il peut se rallier à tous les points de la proposition de recommandation mais il propose d'y ajouter deux points supplémentaires.

Hij stelt voor toe te voegen dat van de Europese instanties wordt verwacht dat zij een einde maken aan de hypocriete situatie die erin bestaat de tabaksteelt te subsidiëren.

Vervolgens suggereert hij de wet te wijzigen teneinde op de verpakkingen de gezondheidsvermeldingen «laag teergehalte» en «light» te doen verdwijnen. Volgens hem zijn die vermeldingen pedagogisch ongepast omdat ze de rokers doen geloven dat die sigaretten minder schadelijk zijn, wat niet het geval is.

Mevrouw Gilkinet attendeert erop dat in de onderhavige richtlijn reeds maatregelen zijn opgenomen in verband met de etikettering van de tabaksproducten en dat het dus onnodig is ze opnieuw te vermelden in de aanbevelingen van de commissie.

De heer Jef Valkeniers (VLD) herinnert eraan dat zijn fractie het wetsvoorstel houdende verbod op de reclame voor tabaksproducten niet heeft gesteund omdat ze er niet van overtuigd was dat het reclameverbod een doeltreffend middel was om het tabaksgebruik te doen afnemen. De feiten hebben haar gelijk gegeven. Thans wordt immers vastgesteld dat, ondanks het reclameverbod, het tabaksverbruik stijgt, vooral bij de jongeren en in het bijzonder bij de meisjes.

Volgens de heer Valkeniers zou men beter voorlichtingscampagnes voeren in de scholen.

De spreker stelt dat hij voorstander is van de empirische methodes. Indien de verlaging van de additieven doeltreffend is, zou men logischerwijze over vijf jaar een daling van het aantal rokers moeten vaststellen en een vermindering van het aantal gevallen van longkanker. Indien dat niet het geval is, moet de wetgever de moed hebben daaruit de gevolgen te trekken.

Hij deelt mee dat hij in die omstandigheden de door mevrouw Gilkinet c.s. voorgestelde aanbevelingen zal steunen.

Volgens de heer Robert Denis (*PRL FDF MCC*) wil de commissie zichzelf een goed geweten geven door aanbevelingen goed te keuren. Iedereen weet dat dergelijke maatregelen tot niets zullen leiden. Het enige middel om het tabaksgebruik terug te dringen, bestaat erin informatie te verspreiden over de gevaren van tabak, in het bijzonder gericht op de jongeren.

Mevrouw Gilkinet stelt voor dat de pers de consument informeert over de aanwezigheid van additieven in de sigaretten en over de gevaren ervan.

Il propose d'ajouter que l'on attend des instances européennes qu'elles mettent un terme à cette situation hypocrite qui consiste à subventionner la culture du tabac.

Il suggère ensuite que l'on modifie la loi afin de supprimer sur les emballages les mentions sanitaires «faible teneur en goudron» et «light». Il estime que ces mentions ne constituent pas une approche pédagogique adéquate. Ces mentions laissent croire aux fumeurs que les cigarettes sont moins nocives, ce qui n'est pas le cas.

Mme Gilkinet fait remarquer que des mesures relatives à l'étiquetage des produits du tabac sont déjà reprises dans la directive à l'examen et qu'il est dès lors inutile de les mentionner à nouveau dans les recommandations formulées par la commission.

M. Jef Valkeniers (VLD) rappelle que son groupe n'avait pas soutenu la proposition de loi interdisant la publicité pour les produits du tabac car il n'était pas convaincu que l'interdiction de la publicité fût un moyen efficace de réduire le tabagisme. Les faits lui ont donné raison. En effet, on constate actuellement, malgré l'interdiction de la publicité, une recrudescence du tabagisme surtout chez les jeunes et en particulier les jeunes filles.

M. Valkeniers estime qu'il vaudrait mieux mener des campagnes d'information dans les écoles.

L'intervenant se déclare partisan des méthodes empiriques. Ainsi, si la réduction des additifs est efficace, on devrait logiquement constater dans cinq ans une réduction du nombre de fumeurs et une réduction du nombre de cancers du poumon. Si tel n'était pas le cas, le législateur devrait avoir le courage d'en tirer les conséquences.

Il déclare que dans ces conditions, il soutiendra les recommandations proposées par Mme Gilkinet et cs.

M. Robert Denis (PRL FDF MCC) estime qu'en adoptant des recommandations, la commission veut se donner bonne conscience. Tout le monde est conscient que de telles mesures n'aboutiront à rien. Le seul moyen efficace de réduire le tabagisme consiste à diffuser de l'information sur les dangers du tabac en particulier à l'égard des jeunes.

Mme Gilkinet suggère que la presse informe les consommateurs sur la présence des additifs dans les cigarettes et sur leurs dangers.

De heer Yvan Mayeur (PS) wijst op het hypocriete van de situatie : aan de een kant int de Staat taksen op de sigaretten en aan de andere kant draagt hij bij tot de financiering van de gezondheidszorg voor de behandeling van de ziekten die te wijten zijn aan het tabaksgebruik.

Het is relevant dat de Kamer zich uitspreekt over het vraagstuk van de additieven en dat ze aanbeveelt dat de verbruikers moeten worden ingelicht over de bestanddelen van het product dat ze consumeren.

Hij betreurt dat sommigen het communautaire debat dat heeft gewoed ter gelegenheid van de bespreking van het wetvoorstel houdende verbod op de reclame voor tabaksproducten opnieuw doen oplaaien. Dat aspect heeft niets te maken met de bespreking die thans plaatsheeft.

Hij richt zich tot de heer Brouns en stelt dat de logica gebiedt dat hij ook een amendement zou moeten indienen om het heffen van taksen op tabak te verbieden. Hij zal zijn voorstel tot afschaffing van de subsidies voor tabaksproducerende landen niet steunen, want dat is een ander debat dan datgene wat betrekking heeft op de richtlijn die vandaag aan de orde is.

Volgens *mevrouw Magda De Meyer (SP)* is het van belang dat de federale overheid aandacht heeft voor het toenemend tabaksverbruik bij de jongeren en meer bepaald bij de meisjes, en dat ze maatregelen neemt die zo nodig kunnen worden aangevuld met maatregelen die door de gemeenschappen worden genomen. Er moeten vooral preventieve maatregelen komen door middel van voorlichtingscampagnes.

Mevrouw Colette Burgeon (PS) vraagt of de werkgelegenheid zou lijden onder het feit dat er niet langer additieven in de sigaretten zouden worden verwerkt.

Mevrouw Magda Aelvoet (ECOLO-AGALEV), Minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu Aelvoet wijst erop dat het uit wetenschappelijk oogpunt onbetwistbaar is dat sommige additieven de verslaafdheid aan tabak vergroten. Tijdens de Raad van de Europese ministers van februari 2000 hebben verscheidene ministers trouwens voor het voetlicht gebracht dat additieven de smaak van de sigaret minder bitter maken teneinde het eerste tabaksgebruik te vergemakkelijken. Er bestaat dus wel een verband tussen bepaalde additieven en het feit dat jongeren beginnen te roken.

Dat gegeven verdient aandacht op het stuk van de volksgezondheid.

M. Yvan Mayeur (PS) souligne l'hypocrisie de la situation : d'une part l'Etat perçoit des taxes sur les cigarettes et d'autre part, il intervient dans le financement des soins de santé pour le traitement des pathologies liées au tabagisme.

Il est pertinent que la Chambre se prononce sur la problématique des additifs et recommande que l'on informe les consommateurs sur les composants du produit qu'ils consomment.

Il déplore que d'aucuns ravivent le débat communautaire qui a eu lieu lors de l'examen de la loi sur la publicité pour les produits du tabac. Cette problématique est étrangère au présent débat.

Il réplique à M. Brouns que pour être logique, il doit aussi déposer un amendement visant à interdire le prélèvement de taxes sur le tabac.

Il ne soutiendra pas sa proposition de supprimer les subsides aux pays producteurs de tabac, car il s'agit là d'un autre débat que celui qui concerne la directive dont il est question aujourd'hui.

Mme Magda De Meyer (SP) est d'avis qu'il est important que le pouvoir fédéral se préoccupe de la recrudescence du tabagisme chez les jeunes, et en particulier les jeunes filles et prenne des mesures, au besoin complétées par des mesures au niveau communautaire. Il convient surtout de prendre des mesures préventives par le biais de campagnes d'information.

Mme Colette Burgeon (PS) demande si la suppression des additifs dans les cigarettes peut avoir des conséquences pour l'emploi.

Mme Magda Aelvoet (ECOLO-AGALEV), ministre de la Protection de la Consommation, de la Santé publique et de l'Environnement, met en évidence que, d'un point de vue scientifique, il est incontestable qu'un certain nombre d'additifs accroissent la dépendance au tabac. Lors du Conseil des ministres européens de février 2000, différents ministres ont d'ailleurs souligné que des additifs rendent le goût de la cigarette moins âcre afin de faciliter la première consommation de tabac. Il existe donc bien un lien entre certains additifs et les jeunes qui commencent à fumer.

Au niveau de la santé publique, ce problème mérite réflexion.

De minister denkt niet dat het verbod van additieven de werkgelegenheid in gevaar brengt. Gelet op de verregaande mechanisatie van de sigarettenindustrie zou het weglaten van de additieven wellicht geen invloed hebben op de werkgelegenheid. De minister zal daarover navraag doen.

Zij onderstreept dat in de Europese Ministerraad verscheidene landen gevraagd hebben zich te beraden over het probleem van de subsidies aan de tabakproducerende landen. Sommigen hebben gepleit voor een stapsgewijze vermindering van de subsidies, zodat die landen een andere houding zouden aannemen; anderen hebben een radicale afschaffing van de subsidies gevraagd.

Het gaat om een cruciaal probleem dat vaak wordt aangesneden op de jaarlijkse bespreking van de begroting in september en oktober. Als de Kamer zou besluiten daaromtrent aanbevelingen te formuleren, zou ze dat volgens de minister beter op dat moment doen.

De etikettering van de producten is al op Europees niveau geregeld en de bestaande bepalingen kunnen maar op datzelfde niveau worden gewijzigd. De minister neemt vooral nota van de bedenkingen van de leden in verband met het probleem van de voor de gezondheid relevante vermeldingen op de sigarettenverpakkingen.

De minister herinnert eraan dat de heffing op tabaksproducten in de begroting van de Staat ongeveer 67 miljard ontvangsten vertegenwoordigt. De derving van die ontvangsten zou enorme minder-inkomsten betekenen, die zeer moeilijk onmiddellijk kunnen worden gecompenseerd.

De minister heeft contact gehad met de minister van Financiën met het oog op een mogelijke toekenning van financiële middelen aan de gemeenschappen, die bevoegd zijn voor de preventie. Voor 1999 hebben die gemeenschappen inzake de preventie van tabaksverslaving maar kunnen beschikken over een volstrekt ontoereikende uitgave van enkele miljoenen.

In dat opzicht moet ook moet worden vastgesteld dat wereldwijd een louter reclameverbod te weinig impact heeft. Er zijn daarom evenwel geen plannen om dat verbod af te schaffen.

Op de jongste conferentie van de WGO op 15 en 16 mei 2000 hebben deskundigen tijdens hoorzittingen unaniem verklaard dat om tabaksverslaving te bestrijden, de combinatie van de volgende drie factoren nodig is: voorlichting, vorming op school en een reclameverbod. Het zou dus volkomen fout zijn het reclame-

La ministre ne pense pas que l'interdiction des additifs mette les emplois en danger. En effet, étant donné que l'industrie cigarettière est fortement automatisée, la suppression des additifs ne devrait pas avoir de conséquence sur l'emploi. La ministre s'informera à ce sujet.

Elle souligne qu'au sein du Conseil des ministres européens, plusieurs pays ont demandé que l'on réfléchisse au problème des subventions aux pays producteurs de tabac. Certains ont plaidé pour une réduction progressive des subventions afin de permettre à ces pays de se reconverter; d'autres ont demandé une suppression radicale des subventions.

Il s'agit d'un problème crucial qui est souvent abordé au moment des discussions budgétaires en septembre et en octobre de chaque année. Si la Chambre décidait de formuler des recommandations à ce sujet, la ministre suggère de les formuler à ce moment-là.

L'étiquetage des produits est déjà réglé au niveau européen et les dispositions existantes ne peuvent être modifiées qu'au niveau européen. La ministre prend bonne note des réflexions des membres sur le problème des mentions sanitaires figurant sur les paquets de cigarettes.

La ministre rappelle que les taxes sur les produits de tabac représentent des recettes de l'ordre de 67 milliards dans le budget de l'Etat. Supprimer ces recettes représenterait un manque à gagner énorme qu'il serait très difficile de compenser immédiatement.

La ministre a eu des contacts avec le ministre des Finances afin d'envisager la possibilité d'octroyer des moyens financiers aux communautés qui sont compétentes pour la prévention. Pour 1999, les communautés n'ont disposé que d'un montant dérisoire de quelques millions pour la prévention du tabagisme.

Force est de constater que partout dans le monde l'interdiction de la publicité seule a trop peu d'impact sur le tabagisme. Cependant il n'est pas pour autant envisagé de supprimer cette interdiction.

Les experts entendus lors de la dernière conférence de l'OMS les 15 et 16 mai 2000 ont unanimement déclaré qu'il convenait de combiner les trois facteurs suivants pour lutter contre le tabagisme : l'information, la formation dans les écoles et l'interdiction de la publicité. Il serait donc tout à fait erroné de supprimer l'interdic-

verbod af te schaffen. Op wereldschaal wordt gewerkt aan een kaderverdrag om minimummaatregelen vast te stellen in de strijd tegen de tabaksverslaving.

De heer Hubert Brouns (CVP) vermeldt dat uit Britse en Amerikaanse studies is gebleken dat een afgenomen tabaksverslaving geen gevolgen heeft voor de werkgelegenheid. Uit die studies is ook gebleken dat degenen die met roken stoppen, vaak overstappen op andere bezigheden die op hun beurt werkgelegenheid creëren. Er heeft eenvoudigweg een verschuiving van de activiteiten in een bepaalde sector van de economie plaats.

De spreker vraagt dat de minister in de Belgische wetgeving laat opnemen dat inzake de gezondheidswaarschuwingen op de verpakkingen geen enkele uitzondering op de Europese wetgeving wordt toegestaan.

De heer Danny Pieters (VU&ID) vraagt dat in de aanbevelingen wordt opgenomen dat de productie van tabak in de Europese Unie wordt verboden. Momenteel stelt men vast dat het tabaksgebruik in de ontwikkelingslanden toeneemt. Er moet worden voorkomen dat Europese tabaksproducten naar die landen worden uitgevoerd, omdat de additieven er niet verboden zijn.

De spreker suggereert dat de minister een onderzoek laat uitvoeren naar de eventuele aanwezigheid van additieven in andere producten, zoals alcohol, die bestemd zijn om de verslaving te doen toenemen.

De heer Robert Denis (PRL FDF MCC) staat erop de minister te feliciteren voor haar verzoek aan de minister van Financiën. Door die stap te zetten sluit zij zich aan bij het standpunt van de PRL, dat voorlichting en vorming van de jongeren voorstaat om hen zo voldoende kritische zin mee te geven zodat ze aan de verleiding van tabaksreclame kunnen weerstaan.

De heer Denis verklaart dat hij het voorstel van aanbeveling van mevrouw Gilkinet c.s. zal steunen. Hij wenst niettemin de aandacht van de commissie te vestigen op een passage in verband met « de verplichting dat alle fabrikanten en invoerders van tabaksproducten het bewijs leveren dat geen enkel van die ingrediënten verdere schade aan de gezondheid kan berokkenen door de verslaving te vergroten en/of het gebruik te stimuleren, vooral bij jongeren ».

Hij vestigt de aandacht erop dat het uit een technisch oogpunt voor de producenten onmogelijk is die bewijzen te leveren. Bovendien rijst de vraag of dat wel hun taak is.

tion de la publicité. Une convention cadre est en cours d'élaboration au niveau mondial afin de fixer des mesures minimales de lutte contre le tabagisme.

M. Brouns signale que des études britanniques et américaines démontrent que la réduction du tabagisme n'a pas de conséquence pour l'emploi. Ces études montrent également que les personnes qui arrêtent de fumer se tournent vers d'autres activités qui génèrent aussi de l'emploi. On assiste simplement à un déplacement des activités dans un segment particulier de l'économie.

L'intervenant demande que la ministre prévoie dans la législation belge qu'aucune exception à la directive européenne n'est autorisée en ce qui concerne les mentions sanitaires sur les emballages.

M. Danny Pieters (VU&ID) demande que figure dans les recommandations que la production de tabac au sein de l'Union européenne est interdite. On constate actuellement une augmentation de la consommation de tabac dans les pays en voie de développement. Il faudrait éviter que du tabac produit en Europe soit exporté vers ces pays où les additifs ne sont pas interdits.

L'intervenant suggère que la ministre fasse examiner la présence éventuelle d'additifs destinés à augmenter la dépendance dans d'autres produits tels que, par exemple, l'alcool.

M. Robert Denis (PRL FDF MCC) tient à féliciter la ministre pour la démarche qu'elle a entreprise envers le ministre des Finances. Par cette démarche, la ministre rejoint la position défendue par le PRL et qui prône l'information et la formation à l'égard des jeunes afin de les doter du sens critique suffisant pour résister à la tentation provoquée par la publicité pour la tabac.

M. Denis déclare qu'il soutiendra la proposition de recommandation de Mme Gilkinet et cs. Toutefois, il souhaite attirer l'attention de la commission sur le passage relatif à « l'obligation des fabricants et importateurs des produits du tabac de fournir les preuves qu'aucun des ingrédients ne nuit davantage à la santé en augmentant la dépendance et/ou en stimulant la consommation des produits du tabac en particulier chez les jeunes ».

Il fait valoir qu'il est impossible, d'un point de vue technique, pour les fabricants de fournir ces preuves. En outre, il faut se demander si c'est bien à eux de les fournir.

De heer Denis is van mening dat de producenten hun verplichtingen nakomen als zij desgevraagd nadere inlichtingen verstrekken over de ingrediënten van hun producten.

Hij stelt bijgevolg voor dat punt weg te laten.

Hij suggereert ook dat wordt gepreciseerd dat alleen «bepaalde» additieven de gewenning in de hand werken. Het is duidelijk dat bepaalde additieven noodzakelijk zijn voor de vervaardiging van een behoorlijk product, zoals trouwens geldt voor alle verbruiksartikelen.

De heer Yvan Mayeur (PS) betwist die interpretatie. Als bewijs voert hij aan dat de geneesmiddelenindustrie verplicht is in de posologie aan te geven wat de gevolgen van het gebruik van het medicament zijn (bijvoorbeeld de bijwerkingen).

Het moet dus niet onmogelijk zijn de gevolgen van het gebruik van tabak aan te geven.

Mevrouw Yolande Avontroodt (VLD) stelt voor aan de considerantia toe te voegen dat « uit studies blijkt dat bepaalde additieven [...] ». Voor zover zij weet, is de correlatie tussen het additievegehalte en de verslaving geen 100 % ; anders waren de additieven al lang verboden.

Wat de preventie betreft, vermeldt zij dat de Vlaamse Gemeenschap zich tot doel heeft gesteld het aantal rokers tegen 2004 met 20 % terug te dringen. De nodige kredieten moeten bijgevolg beschikbaar zijn om de actieprogramma's uit te voeren.

De spreekster pleit er eveneens voor dat de consumenten correct worden geïnformeerd, zodat ze op de hoogte zijn van de risico's die ze lopen door te roken.

Mevrouw Michèle Gilkinet (Agalev-Ecolo) meent dat in de aanbevelingen moet worden gepreciseerd dat de producenten niet moeten worden aangemoedigd technieken te ontwikkelen met het oog op een verhoging van de verslavende werking.

Op voorstel van de heer Danny Pieters wordt het 7e streepje gewijzigd als volgt: « de verplichting om het bewijs te leveren dat geen enkel van die ingrediënten verdere schade aan de gezondheid kan berokkenen [...] ».

De tekst van het voorstel van aanbeveling, zoals hij werd gewijzigd, wordt eenparig aangenomen.

De rapporteur,

Anne BARZIN

De voorzitter,

Yolande AVONTROODT

A partir du moment où il leur est demandé de préciser les ingrédients de leurs produits, M. Denis estime que les fabricants ont répondu à leurs obligations.

En conséquence, il suggère de supprimer ce point.

Il suggère également de préciser que seulement «certains» additifs augmentent l'accoutumance. Il est clair que certains additifs sont certainement nécessaires à la fabrication d'un produit convenable, comme c'est le cas pour tous les produits de consommation.

M. Yvan Mayeur (PS) conteste cette interprétation. Il en veut pour preuve que l'industrie du médicament est tenue de préciser dans la posologie, les conséquences de l'usage du médicament (par ex. les effets secondaires).

Il ne doit dès lors pas être impossible de préciser les conséquences de l'usage du tabac.

Mme Yolande Avontroodt (VLD) propose d'ajouter dans les considérants que «des études démontrent que certains additifs (...)». A sa connaissance, la corrélation entre la dose d'additifs et la dépendance n'est pas établie à 100 % , sinon les additifs seraient depuis longtemps interdits.

En ce qui concerne la prévention, elle signale que la Communauté flamande s'est fixé comme objectif de réduire de 20% le nombre de fumeurs d'ici 2004. Les crédits nécessaires doivent dès lors être disponibles afin de mettre en place des programmes d'action.

L'intervenante plaide également pour une information correcte des consommateurs afin qu'ils soient au courant des risques qu'ils prennent en fumant.

Mme Michèle Gilkinet (Agalev-Ecolo) estime qu'il faut préciser dans les recommandations qu'il ne faut pas encourager les fabricants à développer des technologies visant à augmenter l'effet de dépendance.

Sur proposition de M. Danny Pieters, le 7ème tiret du texte est modifié comme suit : «l'obligation de présenter les informations disponibles selon lesquelles aucun des ingrédients ne nuit davantage à la santé (...)».

Le texte de la proposition de recommandation, tel que modifié, est adopté à l'unanimité.

La rapporteuse,

Anne BARZIN

La présidente,

Yolande AVONTROODT

**Aanbevelingen goedgekeurd door
de Commissie voor de Volksgezondheid, het
Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing**

Na onderzoek van het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad, betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake de productie, de presentatie en de verkoop van tabaksproducten,

overwegende dat

- de wetgever om volksgezondheidsredenen het gebruik van tabak wil verminderen en daarom alles wil verbieden wat het gebruik van en de verslaving aan tabak kan verhogen ;
- het gebruik van bepaalde additieven in tabaksproducten de tabaksverslaving en het gezondheidsrisico verhoogt ;
- studies aantonen dat het gebruik van bepaalde additieven het tabaksgebruik stimuleert, vooral bij jongeren ;

meent de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing van de Kamer van volksvertegenwoordigers dat de problematiek van de additieven onvoldoende in aanmerking is genomen.

Bijgevolg, beveelt de commissie aan om de richtlijn aan te vullen met de volgende punten :

- een verbod om eender welk additief toe te voegen dat het gebruik van en/of de verslaving aan tabaksproducten kan versterken ;
- de verplichting dat alle fabrikanten en invoerders van tabaksproducten, voor elk merk van tabaksproducten, de bevoegde instanties van de lidstaten voor 31 december 2003 een lijst moeten bezorgen met alle ingrediënten en de hoeveelheid ervan;
- de verplichting om bij die lijst een verklaring te voegen met een toelichting over de rol van elk ingrediënt in de tabaksproducten ;
- de verplichting om de beschikbare informatie voor te leggen dat geen enkel van die ingrediënten verdere schade aan de gezondheid kan berokkenen door de verslaving te vergroten en/of het gebruik van tabaksproducten te stimuleren, vooral bij jongeren ;

**Recommandations adoptées par la Commission
de la Santé publique, de l'Environnement et
du Renouveau de la Société**

Après examen de la proposition de directive du Parlement européen et du Conseil relative au rapprochement des dispositions législatives, réglementaires et administratives des Etats membres en matière de fabrication, de présentation et de vente des produits du tabac ;

considérant que

- le législateur a comme objectif de diminuer le tabagisme et que dans ce but il convient d'interdire tout ce qui peut augmenter l'usage et la dépendance au tabac;
- l'usage de certains additifs dans les produits du tabac augmente la dépendance au tabac et les risques pour la santé;
- qu'il existe des études qui démontrent que l'usage de certains additifs stimule la consommation du tabac en particulier par les jeunes;

la commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société de la Chambre des représentants estime que la problématique des additifs n'est pas assez prise en considération.

En conséquence, elle recommande de compléter la directive par les points suivants :

- l'interdiction de tout additif renforçant l'usage et/ou la dépendance aux produits du tabac;
- l'obligation pour tous les fabricants et importateurs de produits du tabac de fournir aux autorités compétentes des états membres avant le 31 décembre 2003 la liste de tous les ingrédients ainsi que leur quantité composant les produits du tabac pour chaque marque;;
- l'obligation de joindre à cette liste, une note explicative sur le rôle de chaque ingrédient dans les produits du tabac;
- l'obligation de présenter les informations disponibles selon lesquelles aucun des ingrédients ne nuit davantage à la santé en augmentant la dépendance et/ou en stimulant la consommation des produits du tabac en particulier par les jeunes;

– de verplichting om bij elke verandering in de samenstelling van een tabaksproduct de bevoegde instanties van elke lidstaat op de hoogte te brengen ;

en vraagt aan de Belgische minister van Volksgezondheid en Leefmilieu om dit standpunt te verdedigen binnen de Europese Ministerraad.

– l'obligation que les autorités compétentes des états membres soient informées chaque fois qu'il y a un changement dans la composition des produits du tabac;

et demande au ministre belge de la Santé publique et de l'Environnement de défendre cette position au nom de la Belgique au sein du Conseil des ministres européens.